

25 januari 2012

Till kommunerna i Västra Götalands län:

- Miljökontoret eller motsvarande
- Planavdelningen eller motsvarande

Erbjudande till länets kommuner att delta i pilotprojekt om vattenförvaltningen

Miljösamverkan Västra Götaland (MVG) genomför 2011-2012 ett projekt som handlar om att stödja kommunerna i deras nya uppgifter i vattenförvaltningen. Projektet har nu beviljats bidrag från Länsstyrelsens miljömålsanslag till ett pilotprojekt för att under 2012 testa en *modell/arbetsätt* för vattenförvaltning, med fokus på kommunernas uppgifter.

Vi söker nu: *Testkommuner och Projektsamordnare*

Modellen

MVG's projektgrupp Vattenförvaltning utvecklar en steg för steg-modell för hur man kan arbeta med vattenförvaltningen i ett avrinningsområde (eller i en del av ett avrinningsområde) och hur planering och samverkan då kan ske inom kommunen, med andra kommuner och med berörda myndigheter samt andra aktörer (t.ex. vattenråd).

Exempel på frågor som aktualiseras i kommunerna genom vattenförvaltningen är dricksvattenskyddet, VA-planeringen, vattenfrågorna i den fysiska planeringen och prioritering i miljöbalkstillsynen utifrån vattenstatus.

Modellen finns nu framme i en konceptversion, inlagd som *bilaga* till detta brev. Ögna gärna igenom bilagan innan ni läser vidare. Syftet med pilotprojektet är att testa modellen i praktisk användning, så att den kan revideras och sedan spridas till länets alla kommuner.

Vi söker testkommuner

Projektgruppen gick i slutet av förra året ut med en snabb och preliminär intresseförfrågan om deltagande och vi fick då in preliminära intresseanmälningar från några kommuner (genom miljökontoren i Munkedal, Vänersborg och Lilla Edet samt Dalslands miljökontor).

När vi nu beviljats medel för att testa modellen vill vi ge alla kommuner i länet möjligheten att anmäla sitt intresse att vara med.

Vi hoppas att modellen ska kunna testas av kommuner i ca 2-3 avrinningsområden och helst att de ytmässigt dominerande kommunerna deltar i respektive avrinningsområde. Men det kan även vara bra att få testa modellen på avrinnings- eller delavrinningsområden som bara berör en kommun.

Vad ni vinner på att vara med och testa

- Ni får fördjupade kunskaper om vattenförvaltningen och om vattendata som finns bl.a. i vattendatabasen VISS.
- Ni får en del av arbetet med vattenförvaltningen gjort, en obligatorisk uppgift för alla kommuner.
- Ni får samverka och erfarenhetsutbyte med deltagande kommuner, länsstyrelsens vattenvårdsenhet, projektgruppen och andra aktörer.
- Ni får stöd och hjälp av en projektsamordnare, utan kostnad för er.

Är ni intresserade?

Hör av er senast **15 februari** med ett mejl till projektledare Lasse Lind, lasse.lind@cirka.se.

Gäller även de kommuner som redan i december anmälde preliminärt intresse.

Vi önskar att de kommuner som anmäler sitt intresse ska ha samrått och vara överens åtminstone mellan miljökontor och planavdelning eller motsvarande eftersom det förväntas att det i deltagande kommuner bildas en kommunal samverkansgrupp där representanter för minst Plan&bygg, VA och Miljö ingår.

Ange i intresseanmälan:

- Kommun.
- Om samråd skett mellan förvaltningar.
- Kommunens kontaktperson.
- Om ni vet det redan nu ange även aktuellt avrinningsområde (eller delavrinningsområde) som ni vill arbeta med.

Projektsamordnare

Vi söker även en projektsamordnare som ska stötta testkommunerna i pilotprojektet. Uppgifterna blir bland annat att hjälpa till med att initiera arbetet och bilda samverkansgrupper inom de kommuner som kommer att delta, och vara ett stöd för att arbeta med steg-för-steg-modellen (steg 1-13). Vidare att ordna möten och seminarier för att ge kunskaper och tillfällen till erfarenhetsutbyte mellan deltagande kommuner samt länsstyrelsen, projektgruppen och andra aktörer (tex vattenråden i berörda avrinningsområden och vissa regionala sektorsmyndigheter). Samordnaren kan också behöva hjälpa till med underlagsmaterial och andra behov som kan uppstå. Projektsamordnaren ska däremot inte ha huvudansvaret för att dokumentera arbetet i respektive kommun (den uppgiften förväntas att kommunens kontaktperson tar på sig). En avslutande uppgift för projektsamordnaren blir att tillsammans med projektledaren skriva slutrapport.

Projektsamordnarens kvalifikationer bör vara intresse för att driva projekt och samverka med olika aktörer samt en viss (men inte nödvändigtvis avancerad) kunskap om planeringsfrågor, vattenmiljö och vattenförvaltning.

Finns det någon på er kommun som är intresserad av att ta på sig denna uppgift? I så fall kan avtal komma att tecknas med arbetsgivaren om att denna person avsätter ett visst antal timmar för uppdraget under 2012. Arbetsgivaren ersätts då för arbetet, av projektet, med en överenskommen ersättning per timma. Detta är en enkel och smidig modell som Miljösamverkan Västra Götaland tillämpat i flera andra fall. Vi tror *inte* att

det är optimalt att projektsamordnaren kommer från en av de kommuner som blir testkommun. Volymen är i storleksordningen 200-300 timmar, under februari – december i år.

Vinsten för den kommun som ställer upp med projektsamordnare är (förutom ekonomisk ersättning) att man får en medarbetare med gedigna erfarenheter av vattenförvaltningen.

Intresserad?

Den som är intresserad av detta uppdrag anmäler det senast **15 februari** per mejl till projektledare Lasse Lind, lasse.lind@cirka.se.

Mer information

Läs mer om Miljösamverkan Västra Götalands vattenförvaltningsprojekt på www.miljosamverkan.se/vattenforvaltningochtillsyn

Har ni frågor så är ni välkomna att kontakta undertecknade per telefon eller mejl.

För Miljösamverkan Västra Götalands projektgrupp vattenförvaltning

Jan Sandell
Miljöstrateg
Dalslands miljökontor
jan.sandell@miljo.dalsland.se
0528-939455, 070-2010023

Lasse Lind
Projektledare Miljösamverkan Västra Götaland (MVG)
lasse.lind@cirka.se
070-37 87 439

Miljösamverkan Västra Götaland – 49 gånger bättre tillsyn

Miljösamverkan Västra Götaland startade 1999 och syftar till att effektivisera miljö- och hälsoskyddsarbetet i länet. Arbetssättet är framgångsrikt och har fått efterföljare i många andra län.

Huvudmän är Länsstyrelsen i Västra Götaland, Västra Götalandsregionen, Kommunförbunden i länet och kommunernas miljökontor.

Vi arbetar med många olika frågor. Några exempel på projekt är Tillsyn på verkstadsindustrier, Radon, Inomhusmiljö, Dagvatten, Biltvättar och Kemikalietillsyn.

Utförlig information om alla projekt, verksamhetsplan, handledningar och annat material i fulltext finns på vår webbplats www.miljosamverkan.se

Steg-för-steg

Modell för arbete med vattenförvaltningen i ett avrinningsområde, eller del av avrinningsområde

Denna version är huvudsakligen efter vad som bestämdes på mötet 17 januari ~~2011~~ 2012 i Miljösamverkan Västra Götalands projektgrupp vattenförvaltning.

Några justeringar kan komma att göras innan modellen börjar testas av några kommuner.

Vi räknar med att senare – men inte redan innan modellen börjar testas - lägga in modellen i ett dokument med bättre layout och där det också kan finnas utrymme för illustrativa figurer och kompletterande texter med information om olika frågor, informationskällor med mera.

Översikt
1. Beslut om att arbeta med frågan
2. Bilda kommunal samverkansgrupp
3. Gör en översiktlig beskrivning av vattnet i <i>hela</i> kommunen
4. Välj område: Bestäm vilket avrinningsområde/-delavrinningsområde som arbetet ska avse och kontakta eventuella berörd(a) grannkommun(er)
5. Ta del av den kartering som har gjorts av det valda området: Vilka är bristerna i vattnets status och var finns de geografiska delområden inom området som bör prioriteras?
6. Beskriv vilka källor till påverkan som finns
7. Beskriv vilka planer och utvecklingstendenser det finns för/ i området
8. Bedöm vilka av dessa källor till påverkan och planer etc. som det är viktigt att jobba med här
9 Gå igenom ÅP 32-38: Bedöm hur viktiga de olika punkterna är i detta område i förhållande till vad som framkommit ovan, och vilka som bör arbeta med vad
10. Ta reda på vilka som redan arbetar för vattenmiljön i området
11. Informera och inhämta synpunkter från dessa
12 Verka för att de viktiga frågor som kommunen inte äger, som inte berörs av ÅP 32-38, tas om hand av berörda myndigheter.
13. Formulera tidsatta mål för åtgärdsarbetet och vilka som ska arbeta med dem
14. Aktivt arbete med att genomföra åtgärderna
15. Resultatuppföljning. Vad har uppnåtts?
16. Korrigeringar/behov av ytterligare insatser

Steg	Hur? (preciseringar, kommentarer etc)	Vilka arbetar i detta steg?
<p>1. Beslut om att arbeta med frågan</p>	<p>Politiskt beslut (eller av annan ledningsfunktion) om att ta fram en strategi för arbetet enligt vattendirektivet ("Kommunalt vattenförvaltningsprogram")". Beslutet bör ange vilka verksamheter som ska delta och vilka resurser som finns för arbetet</p> <p>Strategin kan lämpligen omfatta också andra EU-direktiv som rör vatten, t ex havsmiljöförvaltning (om kommunen berörs av det) samt bedömning och hantering av översvämningrisker.</p>	<p>Kommunledning, ev. på initiativ av miljökontor.</p>
<p>2. Bilda kommunal samverkansgrupp</p>	<p>Bilda en grupp med representanter från alla eller flertalet berörda funktioner i kommunen: Se översikt i bilaga 1. Viktigt att gruppen har rådighet i frågan, d.v.s. de som kan påverka är med.</p>	<p>Uppdrag enligt steg 1. Alla som kommer att ingå i samverkansgruppen.</p>
<p>3. Gör en översiktlig beskrivning av vattnet i hela kommunen</p>	<p>Görs enligt uppdrag i steg 1. Kan utgå från information i VISS och Vattenmyndighetens ÅP inkl. underlagsdokument.</p>	<p>Samverkansgruppen</p>
<p>4. Välj område: Bestäm vilket avrinningsområde/-delavrinningsområde som arbetet ska avse och kontakta eventuella berörd(a) grannkommun(er)</p>	<p>Underlag hämtas från steg 3.</p> <p>Om området omfattar mer än den egna kommunen kontaktas berörda kommuner för att se om det går att arbeta gemensamt.</p> <p>Om det är uppenbart vilket område man bör arbeta med, t.ex. på grund av allmänt kända problem eller tidigare utredningar, så kan man gå direkt på steg 5, även steg 3 kan tills vidare läggas åt sidan liksom det övergripande "Kommunalt vattenförvaltningsprogram" som initieras i steg 1. Förankring enligt steg 1 och bildande av samverkansgrupp enligt steg 2 ska ändå göras.</p>	<p>Samverkansgruppen</p>
<p>5. Ta del av den kartering som har gjorts av det valda området: Vilka är bristerna i vattnets status och var finns de geografiska delområden inom området som bör prioriteras?</p>	<p>Använd information i VISS och Vattenmyndighetens underlagsdokumentet för området. Lokal kunskap tas tillvara.</p> <p>Vilka kvalitetsfaktorer (det finns biologiska, fys-kem, och hydromorfologiska) är det som är orsaken i de vattenförekomster som ej uppnår god status.</p> <p>Bedöm även vilken kunskap som saknas. Eventuellt kompletteras kunskapen i egen regi eller så dokumenteras bristen och tas med till steg 12.</p>	<p>Samverkansgruppen</p>

Steg	Hur? (preciseringar, kommentarer etc)	Vilka arbetar i detta steg?
<p>6. Beskriv vilka källor till påverkan som finns</p>	<p>Ta fram vilka avlopp, industrier, jordbruk, förorenade områden etc. som finns inom det valda området enligt steg 4. Använd samma underlag som i steg 5, samt kommunens och Länsstyrelsens tillsynsregister och resultat av den tillsyn och de inventeringar som tidigare gjorts. Uppgifter kan utöver de som nämnts för steg 5 också hämtas från webbplatsen Utsläpp i siffror och SMHIs vattenwebb (nås via VISS). Även RUS, regionalt uppföljningssystem, kan användas.</p> <p>Arbeta med GIS och gör skikt för olika typer av källor. Materialet bör vara tillgängligt och användbart för informationsutbyte mellan flera aktörer än de kommunala, exempelvis länsstyrelse, skogsstyrelse, trafikverket.</p>	<p>Samverkansgruppen</p>
<p>7. Beskriv vilka planer och utvecklingstenden- ser det finns för/ i om- rådet</p>	<p>Bebyggelseutveckling, ändrad markanvändning, etableringar av nya verksamheter, förändringar i skogs- och jordbruk etc. beskrivs. Använd kunskaper som finns i samrådsgruppen, översiktsplaner och andra dokument.</p> <p>Förslag på indelning av frågor att beakta:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kulturhistoria 2. Befolkning och boende 3. Turism och besöksnäring 4. Forskning och utbildning 5. Jordbruk och skogsbruk 6. Vattenbruk, yrkesfiske och sportfiske 7. Energiproduktion 8. Yrkessjöfart och båtliv 9. Industrier och verksamheter 10. Dricksvatten och avlopp. 	<p>Samverkansgruppen</p>
<p>8. Bedöm vilka av dessa källor till påverkan och planer etc. som det är viktigt att jobba med här</p>	<p>Bedöm påverkan från de olika källorna. Vilka källor har betydelse för vattenkvaliteten, hur kan de åtgärdas? Finns det "synergieffekter"?</p> <p><u>Bedöm om eventuella vattenförekomster</u> inom området som redan har god status behöver omfattas eller om de kan prioriteras bort från det fortsatta arbetet.</p> <p><u>Bedöm om man kan lågprioritera</u> problem som redan har fungerande åtgärder, t.ex. försurning/kalkning och efterbehandling av förorenad mark</p> <p>I detta steg fås alltså en bruttolista över vad som bör göras Detta kan innebära rätt mycket arbete för att få fram de rätta prioriteringarna.</p>	<p>Samverkansgruppen</p>

Steg	Hur? (preciseringar, kommentarer etc)	Vilka arbetar i detta steg?
<p>9 Gå igenom ÅP 32-38: Bedöm hur viktiga de olika punkterna är i detta område i förhållande till vad som framkommit ovan, och vilka som bör arbeta med vad.</p>	<p>ÅP 32-38 är de punkter i åtgärdsprogrammet som vänder sig till kommunerna. I detta steg fås alltså de frågor ur bruttolistan som <i>kommunen</i> kan arbeta med</p> <p>Det är viktigt att också konkretisera det som hör till ÅP 36, planering.</p>	<p>Samverkansgruppen</p> <p><i>(Kommentar: Steg 8-9 plus 12 kan kanske illustreras i en figur också, för att denna modell ska bli mer lättläst?)</i></p>
<p>10. Ta reda på vilka som redan arbetar för vattenmiljön i området</p>	<p>Exempelvis</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vattenvårdsförbund och vattenråd - Ideella föreningar (inom naturvård, sportfiske etc.), - Greppa näringen och andra rådgivningsinsatser m.m. - Branschorganisationer och enskilda företag - Eventuella LOVA-projekt och andra projekt - Länsstyrelse, Skogsstyrelse och övriga berörda regionala myndigheter <p>Bedöm också hur dessa arbetar (mycket aktivt, bara på pappret?)</p>	<p>Samverkansgruppen</p>
<p>11. Informera och inhämta synpunkter från dessa</p>	<p>Informera dem som framkommit i steg 10 om vattenförvaltningen och de bedömningar och prioriteringar som gjorts. Detta kan ske genom skriftligt samråd och eventuellt samrådsmöte. Undersök om det går att samverka.</p>	<p>Samverkansgruppen</p>

Steg	Hur? (preciseringar, kommentarer etc)	Vilka arbetar i detta steg?
<p>12 Verka för att de viktiga frågor som kommunen inte äger, som inte berörs av ÅP 32-38, tas om hand av berörda myndigheter.</p>	<p>Detta steg rör alltså de frågor som finns kvar från bruttolistan när de i steg 9 drags ifrån.</p> <p>Framför bedömningen av dessa frågor till de berörda myndigheterna, via Länsstyrelsen. Kommunen kan påpeka vilka myndigheter som berörs/bör jobba med olika frågor t.ex. Skogsstyrelsen, Jordbruksverket, Havs- och vattenmyndigheten m.fl, men det framförs till Länsstyrelsens vattenvårdsenhet.</p> <p>På Länsstyrelsen finns en kontaktperson för respektive avrinningsområde utsedd (kontaktpersoner för vattenråd)</p> <p><i>Exempelvis</i> kan det handla om:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omprövning av miljöfarlig verksamhet - Mer pengar till kalkning - Stöd till lantbruket - Omprövning av vattendomar - Skydds zoner inom skogsbruket. <p>Ta även upp frågan om brister i kunskapen.</p> <p>Detta kan sedan kanske leda till ändringar i ÅP vad gäller beskrivningen av vad olika myndigheter ska göra.</p> <p>Samverkansgruppen lämnar sedan dessa frågor och fortsätter i följande steg arbetet med sina frågor – de som framkom i steg 9.</p>	<p>Samverkansgruppen</p>

Steg	Hur? (preciseringar, kommentarer etc)	Vilka arbetar i detta steg?
<p>13. Formulera tidsatta mål för åtgärdsarbetet och vilka som ska arbeta med dem</p>	<p>Detta ska alltså bara avse det som kommunen har rådighet över, d.v.s. ÅP 32-38</p> <p>Kommunen kan också, som verksamhetsutövare eller markägare, ha rådighet över frågor som inte omfattas av ÅP 32.38, det kan övervägas att också ta med åtgärder för dessa.</p> <p>Skriv ner tidsatta mål och åtgärder i ett sektorsövergripande kommunalt dokument. "Kommunalt vattenåtgärdsprogram för område X".</p> <p>Förankras sedan genom beslut i respektive nämnd eller motsvarande på den nivå som krävs. (Observera att exempelvis KS inte kan besluta om miljönämndens tillsynsplan, därför måste beslut tas i respektive nämnd)</p> <p>Mer om vad programmet ska omfatta: Om arbetet avser mer än en kommun bör programmet omfatta båda/alla kommunerna. Programmet antas i varje kommun för sig.</p> <p>I programmet ska också finnas med vilka ekonomiska möjligheter det finns för kommunen att arbeta med de olika frågorna. Sådana åtgärder som det är ekonomiskt realistiskt att arbeta med fast de kan hänföras till ÅP 32-38 ska listas i vattenåtgärdsprogrammet men inte tas med som tidsatta mål.</p> <p>Det är också önskvärt att beskriva kostnader för berörda VU.</p> <p>Beräknade effekter bör även beskrivas.</p> <p>Detta kan ge underlag för att beräkna "kostnad per effekt"</p> <p>Uppgifterna att nå de olika tidsatta målen ska fördelas på de olika aktörer som blir viktiga i arbetet. Exempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Miljökontorets tillsyn av det och det ska genomföras t.o.m. ååmmdd. - VA-plan upprättas för området senast ååmmdd, ansvariga: 	<p>Samverkansgruppen</p>
<p>14. Aktivt arbete med att genomföra åtgärderna</p>	<p>Planera och genomför åtgärderna enligt ovan.</p>	<p>De som i föregående steg åtagit sig uppgifterna</p>

Steg	Hur? (preciseringar, kommentarer etc)	Vilka arbetar i detta steg?
15. Resultatuppföljning. Vad har uppnåtts?	<p>Beskriv insatserna och värdera om målen som formulerats i steg 13 uppnås. Detta görs återkommande, t.ex. en gång per år.</p> <p>Även kostnader bör anges i beskrivning av resultaten.</p> <p>Samråd med vattenmyndigheten om hur arbetet bidrar till att MKN nås.</p> <p>Resultaten blir givetvis också ett underlag för den årliga rapporteringen till Vattenmyndigheten.</p> <p>Åtterrapporering till berörda nämnder.</p>	Samverkansgruppen
16. Korrigeringar/behov av ytterligare insatser	Beror på vad resultatuppföljningen ger.	Samverkansgruppen

Bilagor

- [Bilaga 1](#): Översikt, berörda funktioner i kommunen
[Bilaga 2](#): Några begrepp, förkortningar, länkar m.m.
[Bilaga 3](#): Innebörd av ÅP 32-38 för arbetet

Översikt, berörda funktioner i kommunen

<p>Kommunledningskontor Övergripande mål Styrdokument för hela kommunen Delegering av ansvar</p>	<p>Miljöförvaltning Tillsyn miljöfarlig verksamhet Enskilda avlopp Strategiska miljöfrågor</p>	<p>Plan- och byggförvaltning Samhällsplanering Översiktsplanering PBL Lantmäteriåfrågor</p>
<p>Fastighetskontor/förvaltning Verksamhetsutövare Markförvaltning Skogsägare</p>	<p>VA-förvaltning Verksamhetsutövare Vat- tenskyddsområden, dricks- vatten, ARV</p>	<p>Gatukontor/förvaltning Verksamhetsutövare Gator, parker, broar, trafik, renhållning, parkering på gatu- mark</p>
<p>Fritidsförvaltning Verksamhetsutövare Rörligt friluftsliv, evenemang och båtuturism</p>	<p>Serviceförvaltning Räddningstjänst Barn- och utbildning Kommunala bolag m.fl.</p>	

Bilaga 2

Några begrepp, förkortningar, länkar m.m.

VISS	Vatteninformationssystem Sverige. Databas med alla Sveriges större sjöar, vattendrag, grundvatten och kustvatten. Har uppgifter om statusklassning, miljö kvalitetsnormer och miljöövervakning (vattenanalyser med mera). Kartfunktion och flera sökmöjligheter. www.viss.lst.se
ÅP	Åtgärdsprogram. Syftar på det åtgärdsprogram som Vattenmyndigheten i distriktet beslutat om. www.vattenmyndigheterna.se/Sv/publikationer/vasterhavet/ beslut sdokument/Pages/atgardsprogram-vasterhavets-vattendistrikt-2009-2015.aspx
ÅP 32-38	Punkt 32-38 i ÅP. Det är de åtgärds punkter som riktar sig till kommunerna.
Underlagsdokument	Vattenmyndighetens dokumentation knuten till ÅP. Finns ett underlagsmaterial för varje avrinnings- eller kustområde i distriktet. www.vattenmyndigheterna.se/Sv/vasterhavet/distriktets-organisation/delomraden/Pages/underlagsmaterial-per-kust-och-avrinningsomrade.aspx
VU	Verksamhetsutövare. Någon som driver t.ex. en industri, skogsbruk, ett kommunalt avloppsverk eller annan verksamhet (som kan tänkas påverka miljön)
Vattenmyndigheten	Finns en i varje distrikt. Västra Götalands län omfattas huvudsakligen av Västerhavets distrikt. Vattenmyndigheten beslutar om miljö kvalitetsnormer för vattenförekomsterna i distriktet och om åtgärdsprogram. www.vattenmyndigheterna.se/Sv/vasterhavet
Havs- och vattenmyndigheten (HaV)	Nationell myndighet, nybildad 2011. Ansvarar för uppgifter som tidigare låg på Fiskeriverket (som upphört) och Naturvårdsverket. Är inte överordnad vattenmyndigheterna i distrikten. www.havochvatten.se
LOVA	Lokala vattenvårdsprojekt som erhållit statligt stöd.
Miljösamverkan Västra Götaland (MVG)	MVG startade 1999 och syftar till att effektivisera miljö- och hälsoskyddsarbetet i länet. Arbetssättet är framgångsrikt och har fått efterföljare i många andra län. MVG arbetar med många olika frågor. Några exempel på projekt är Tillsyn på verkstadsindustrier, Radon, Inomhusmiljö, Dagvatten, Biltvättar och Kemikalietillsyn. Utförlig information om alla projekt, verksamhetsplan, handledningar och annat material i fulltext finns på webbplatsen. Huvudmän är Länsstyrelsen i Västra Götaland, Västra Götalandsregionen, kommunförbunden och kommunerna i länet. www.miljosamverkan.se
MVGs projekt Vattenförvaltningen och tillsyn enligt miljöbalken	Projektet pågår 2011 och 2012. Projektplan och uppgifter om vilka som deltar i projektgruppen med mera finns på www.miljosamverkan.se/vattenforvaltningochtillsyn

Innebörd av ÅP 32-38 för arbetet

Följande är vad modellgruppen (del av MVGs projektgrupp vattenförvaltning) hittills kommit fram till vad åtgärds punkterna 32-38 kan innebära för gruppens arbete. Påbörjat vid projektgruppsmötet 13 juni 2011 och sedan vidareutvecklat efterhand.

Det är ett arbetsmaterial som finns med här för kännedom.

Det kan komma att omarbetas en hel del och även kompletteras med exempel på insatser som gjorts på andra håll i anslutning till de olika åtgärds punkterna.

Arbetet med att testa modellen i några kommuner ska inte vara beroende av att denna bilaga blir ”färdig”. Tvärtom kan testerna bidra till att ge mer information som kan läggas till här.

Det kan också vid olika åtgärds punkter behöva klargöras vad som specifikt gäller för arbetet i det valda området, och vad man måste arbeta med över hela kommunen.

Åtgärds punkt	Åtgärds punkten kan innebära
<p>32. Kommunerna behöver, inom sin tillsyn av verksamheter och föroreningsskadade områden som kan ha negativ inverkan på vattenmiljön, prioritera de områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status eller god kemisk status.</p>	<p>Innebär att vi ska hjälpa till med:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Hur man hittar de olika delar av avrinningsområdet som ska prioriteras för tillsyn. 2) Hur man inom dessa områden hittar verksamheter (och förorenad mark) som påverkar, och om de påverkar just detta område. <p>Hitta verktyg för att bedöma hur olika verksamheter påverkar just här.</p> <p>Ska innebära att miljönämndens tillsynsplan ändras så att prioriterade tillsynsuppgifter som framkommit i kartläggningarna och bedömningarna i steg 6-8 kommer med.</p> <p>Närmare vägledning för tillsynen framkommer genom tillsynsgruppens arbete.</p>
<p>33. Kommunerna behöver ställa krav på hög skyddsnivå för enskilda avlopp som bidrar till att en vattenförekomst inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status.</p>	<p>Innebär att vi ska ge vägledning till hur man väljer ut de områden som ska omfattas. Här bör inte ekologisk status generellt beaktas, utan snarare näringsstatus. Det måste också beaktas att mycket näringsfattiga, opåverkade områden inte får försämrats även om de fortfarande skulle klara kriteriet god ekologisk status. Även beakta påverkan från avlopp uppströms som påverkar nedströms där god ekologisk status hotas.</p>

Åtgärds punkt	Åtgärds punkten kan innebära
34. Kommunerna behöver inrätta vattenskyddsområden med föreskrifter för kommunala dricksvattentäkter som behövs för dricksvattenförsörjningen, så att dricksvattentäkterna långsiktigt bibehåller en god kemisk status och god kvantitativ status.	Förmodligen ganska lätt att ge vägledning om, behöver nog inte vara utförlig. Det finns mycket material att hänvisa till (bl.a. från MVG), och kommunerna känner redan till sina dricksvattentäkter. Skyddet är också ett lagkrav.
35. Kommunerna behöver tillse att vattentäkter som inte är kommunala, men som försörjer fler än 50 personer eller där vattenuttaget är mer än 10 m ³ /dag, har god kemisk status och god kvantitativ status och ett långsiktigt skydd.	<p>Kan vara svårare. Gäller bland annat att</p> <p>1) bena ut och informera om de juridiska möjligheterna, det gäller både skyddsformerna och hur de kan säkerställas genom tillsynen. Det finns en länsstyrelserapport om skydd genom lokala föreskrifter som vi får titta på.</p> <p>2) ge vägledning om hur man tar reda på vilka sådana vattentäkter det finns i kommunen, alla kommuner har inte gjort det ännu.</p> <p><u>Kommentar:</u> Kommunen har ingen befogenhet att besluta om skyddsområden för dessa eller lagstöd för att kräva förebyggande åtgärder. Däremot kan verksamheter som kan hota vattentäkten bli föremål för tillsyn.</p> <p>Nya grundvattentäkter av denna storlek (större än enskild vattentäkt) kräver tillstånd som vattenverksamhet, även ytvattentäkter över viss storlek (Det som tas upp i kommentaren ska kollas upp med jurist på Länsstyrelsen)</p>
36. Kommunerna behöver utveckla sin planläggning och prövning så att miljö kvalitetsnormerna för vatten uppnås och inte överträds.	<p>En bred fråga som kräver en hel del funderande och utredning innan vi vet vad vi kan/bör göra för att stötta.</p> <p>Vi försökte inledningsvis bena ut vad som kan omfattas av planläggning och prövning.</p> <p>Planläggning bör vara planer enligt PBL: ÖP (inklusive tematiska tillägg och fördjupningar) samt DP.</p> <p>Andra slags planer?</p> <p>Prövning bör avse bygglov m.m. enligt PBL men också strandskyddsdispenser och naturreservat (som kommunen beslutar om) samt vattenskyddsområden (men det tas upp i 34) och enskilda avlopp (men det tas upp i 33).</p> <p>Vad mer kan omfattas?</p> <p>Boverket har ett projekt om ÖP och vatten, vi behöver orientera oss om resultatet av det.</p>

Åtgärds punkt	Åtgärds punkten kan innebära
<p>37. Kommunerna behöver, i samverkan med länsstyrelserna, utveckla vatten- och avloppsvattenplaner, särskilt i områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status, god kemisk status eller god kvantitativ status.</p>	<p>Också en stor fråga som det krävs en del funderande om. Det gäller bland annat att bena ut mål och syfte med planerna och hur MKN kommer in i dessa. Hänger också delvis ihop med punkt 33. En viktig aspekt att beakta är att inte flytta utsläpp på olämpligt sätt (t.ex. att genom ledningar och rening visserligen minska belastning i ett område men kanske då ändå öka belastningen på annat ställe där ekologisk status kan hotas) Kretsloppsaspekten är också intressant och viktig att ta med i VA-planerna.</p> <p>En bra handledning finns i rapporten ”Kommunal VA-planering – manual med tips och checklistor” (Länsstyrelsen i Stockholms län, rapport 2009:07), som finns på nätet. Handledningen har bl.a. tillkommit som stöd för åtgärds punkt 37. I manualen föreslås en arbetsgång som är i fyra steg: 1. VA-översikt, 2. VA-policy, 3. VA-plan, 4. Implementering och uppföljning. I planen tas upp avlopps- och dricksvattenfrågor i hela den geografiska kommunen. I arbetet med VA-plan ges i rapporten förslag till ansvarsfördelning inom kommunen mellan Kommunledningskontoret, Planenheten, Bygglovenheten, Miljöenheten och VA-enheten (dessa enheter torde finnas i någon form i alla kommuner, eller deras samverkansorgan). En viktig fråga att utreda i VA-planen är vilka kretsloppslösningar som kommunen bör välja, det måste tas fram en gemensam strategi för detta så att tex VA-enheten och miljökontoret inte verkar för olika lösningar. VA-planeringen blir förstås en mycket viktig fråga för den samverkansgrupp i kommunen som modellen föreslår, liksom att behovet av samverkan med berörda grannkommuner övervägs. Värt att notera är att LOVA-stöd kan sökas för VA-planering.</p>
<p>38. Kommunerna behöver i samverkan med länsstyrelserna ta fram underlag och genomföra åtgärder för att minska påverkan från de delar av det rörliga friluftslivet, exempelvis båtutrustning, som kan ha en negativ inverkan på vattenmiljön, särskilt i områden med vattenförekomster som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk eller god kemisk status.</p>	<p>Vi har inte hunnit diskutera så noga. Tror det mest handlar om båtlivet med frågor som latrin, bottenfärger, spolplattor, drivmedel/tvåtaktsmotorer. En hel del arbete pågår redan genom LOVA-bidrag.</p>